

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea articolului 24 din Legea nr.121-XVI din 04 mai 2007 cu privire la administrarea și deetatzarea proprietății publice

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege are drept scop înlăturarea unei prevederi care obligă Guvernul de a elabora și aproba Regulamentul privind reglementarea modalităților de privatizare a proprietății publice. În acest sens, se menționează că alin.(1) și (2) de la art.24 al Legii nr.121-XVI din 04.05.2007 cu privire la administrarea și deetatzarea proprietății publice enumeră modalitățile de privatizare. Totodată, potrivit normelor stabilite la art. 39, 40, 44/1 etc. din aceeași lege, Guvernul și-a asumat responsabilitatea de a aproba regulamente pentru fiecare modalitate de privatizare în parte (Hotărîrea de Guvern nr.919/2008, Hotărîrea de Guvern nr.463/2015, Hotărîrea de Guvern nr.145/2008). Astfel, proiectul prenotat a fost elaborat în vederea excluderii dublării unor prevederi similare.

d. Suficiența argumentării. Deși autorul a reliefat în conținutul notei informative argumente privind condițiile ce au impus elaborarea și promovarea proiectului (cerințe stabilite în art.20 al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative), totuși considerăm oportun de a menționa că simpla excludere a sintagmei „și se efectuează conform unui regulament aprobat de Guvern” de la alin.(3) art.24 din Legea nr.121-XVI/2007 va genera riscuri de corupție. Însă asupra acestui subiect, ne vom expune în cadrul evaluării în fond, cu înaintarea recomandărilor de rigoare în vederea evitării apariției manifestărilor de corupție la momentul aplicării.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Excluderea sintagmei „și se efectuează conform unui regulament aprobat de Guvern” din alin.(3) art.24 al Legii nr.121-XVI/2007 acordă reglementării un caracter general, iar la aplicare aceasta este posibilă de promovarea unor interese particulare în detrimentul interesului public general.

Astfel, în cazul unei eventuale vânzări de acțiuni și, respectiv, a unei cote sociale, persoanele interesate (vânzătorul sau cumpărătorul) pot aplica careva proceduri netransparente stabilite, inclusiv prin decizii discreționare ale vânzătorului, în condițiile alin.(2) art.38 a Legii nr.121-XVI/2007.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Prezentul proiect nu este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei. Astfel, conform art.9 alin.(1) din Legea nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială. Acest anunț urmează să conțină: a) argumentarea necesității de a adopta decizia; b) termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta și expedia recomandări; c) datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

În lipsa publicării proiectului, se va limita accesul cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări vis-a-vis de acesta.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Potrivit proiectului - „(3) Modalitatea de privatizare se stabilește în funcție de necesitatea atragerii de investiții capitale și/sau a păstrării profilului de activitate al obiectului privatizării, și/sau a îmbunătățirii activității lui, și/sau în funcție de alte scopuri”.

Deși susținem ideea că elaborarea unui nou regulament care va reglementa aspecte care sunt deja stabilite prin acte normative în vigoare este inoportună, totuși excluderea sintagmei „și se efectuează conform unui regulament aprobat de „Guvern” din contextul normei de la alin.(3) art.24 a Legii nr.121-XVI/2007 va acorda oportunitatea unor interpretări subiective. Astfel, în lipsa unor prevederi exprese, precum că necesitățile și obiectivele propuse vor determina aplicarea unei proceduri legale stabilite prin actele normative în vigoare (Hotărîrea de Guvern nr.919/2008, Hotărîrea de Guvern nr.463/2015, Hotărîrea de Guvern nr.145/2008), se vor crea circumstanțe favorabile pentru aplicarea unei proceduri netransparente de privatizare a proprietății publice. Cu atît mai mult, că alin.(2) art.38 al Legii nr.121-XVI/2007 acordă dreptul vânzătorului de a stabili în decizia sa modul de privatizare a proprietății publice. Prin urmare, pentru a exclude orice abuz din partea subiecților implicați în procesul privatizării și pentru garantarea aplicării unei proceduri legale, considerăm necesar de a prevedea că indiferent de necesitățile sau obiectivele declarate, privatizarea se va efectua conform cerințelor legale stabilite prin actele normative speciale.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a completa norma propusă cu următoarea sintagmă „și se efectuează conform regulamentelor aprobate de Guvern, în acest sens.”.

Potrivit proiectului - „(3) Modalitatea de privatizare se stabilește în funcție de necesitatea atragerii de investiții capitale și/sau a păstrării profilului de activitate al obiectului privatizării, și/sau a îmbunătățirii activității lui, și/sau în funcție de alte scopuri”.

Sintagma „și/sau în funcție de alte scopuri” se prezintă a fi una discreționară în contextul normei date. În lipsa unei reglementări limitative sau fără a stabili care sunt domeniile ce pot fi acceptate drept necesități și obiective pentru privatizare, se vor crea condiții pentru manifestări de corupție și abuzuri din partea subiecților interesați. Prin urmare, atenționăm că orice privatizare a proprietății publice trebuie argumentată și strict reglementată prin acte normative, astfel încît, să nu se admită privatizarea proprietății statului, decît în interes public.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a revedea textul proiectului și de a stabili limitativ temeiurile sau domeniile ce vor sta la baza privatizării proprietății publice.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Potrivit proiectului - „(3) Modalitatea de privatizare se stabilește în funcție de necesitatea atragerii de investiții capitale și/sau a păstrării profilului de activitate al obiectului privatizării, și/sau a îmbunătățirii activității lui, și/sau în funcție de alte scopuri”.

Evitarea de a stipula în tot textul art.24 din Legea nr.121-XVI/2007 precum că modalitățile de privatizare a proprietății publice se vor realiza conform procedurii stabilite prin regulamente aprobate de Guvern, diminuează din transparența întregului proces de privatizare. Astfel, vor fi create oportunități pentru ocolirea cerințelor legale de privatizare, pe motiv că „Modalitatea de privatizare se stabilește în funcție de necesități, obiective și alte scopuri” și nu este prevăzut nici un regulament de procedură în acest sens.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a completa norma propusă cu următoarea sintagmă „și se efectuează conform regulamentelor aprobate de Guvern, în acest sens.”.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
04 Septembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*